

ТАҚРИЗИ РОҲБАРИ ИЛМӢ

номзади илмҳои филологӣ Алӣ Муҳаммадиев ба диссертатсияи Назар Бохруло дар мавзӯи «Қофия ва радиф дар ғазалиёти Абдурраҳмони Ҷомӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ, аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ.

Назар Бохруло соли 2008 ба Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил шуда, соли 2013 онро хатм намудааст.

Соли 2015 ба шӯбаи ғоибонаи аспирантураи Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии АМИТ дохил шуда, соли 2019 таҳсили худро бомуваффақият ба анҷом расонидааст.

Дар давраи омода кардани диссертатсия аспирант Назар Бохруло дар шӯбаи илмӣ ва таҳқиқоти Муассисаи давлатии “Китобхонаи милли”-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият кардааст.

Мавзӯи диссертатсияи Назар Бохруло дар ҷаласаи Шӯрои олимони Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии АМИТ дар таърихи 19.01.2016, қарори № 5 тасдиқ гардидааст.

Шеърҳои классикии форсии тоҷикиро дар дарозии беш аз ҳазору дусад сол дар сохтор, вобаста ба мазмуну муҳтаво, бидуни вазни арӯзӣ ва қофияву радиф тасаввур кардан ғайриимкон мебошад, ки ин барои аҳли таҳқиқ чун офтоби тобон равшан аст.

Алоқамандона ба ин андеша бояд таъкид намуд, ки то имрӯз дар адабиётшиносии мо ва шарҳшиносии ҷаҳонӣ ба баъзе паҳлуҳои алоҳидаи қофия ва радиф ишора ҳама шуда бошад ҳам, бештари паҳлуҳояшон умуман ношинохта мондааст. Ба ин маънӣ, диссертатсияи унвонҷӯ Назар Бохруло, ки мавриди муҳокима барои дифоъи рисолаи номзадӣ пешниҳод мегардаду он ба қофия ва радиф дар ғазалиёти Абдурраҳмони Ҷомӣ бахшида шудааст, як навъ ҷамъбасти илмии мавзӯи мазкур танҳо дар ғазалиёти ин адибу мутафаккири асри XV-и адабиёти форсии тоҷикӣ доништа мешавад. Диссертатсия аз муқаддима, се боб, ҷисмҳои зарурӣ, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат мебошад.

Муқаддимаи рисола аҳаммияти мавзуи мавриди назар, дараҷаи омӯхта шудани он, ҳадаф ва вазифаҳои рисола, арзиши назарӣ ва методологӣ, навоариҳои илмӣи рисола, равиши таҳқиқ ва ғайраро фаро гирифтааст.

Боби якуми диссертатсия «Назариёти Абдурраҳмони Ҷомӣ оид ба нақш ва ҷойгоҳи қофия ва радиф дар шеър» унвон дошта пеш аз ҳама назариёти Мавлоно Ҷомиро дар бораи қофия ва радиф дар заминаи осори манзуми ӯ, баҳусус ғазалиёти шоир, «Рисолаи қофия»-и мавсуф арзёбӣ намуда, дар ин раванд нақши қофия ва радифро аз дидгоҳи Абдурраҳмони Ҷомӣ матраҳ намудааст. Ҳамчунон дар ин боб андешаҳои Мавлоно Ҷомӣ доир ба қофияву радифҳои солиму маъҷуб ва нақши онҳо дар сохтори шеър, таъсирпазирии эҷодкор аз пешиниёни суҳанвар бо далелҳои эътимодбахш ба риштаи таҳқиқ қашида шудаанд.

Боби дуюми қор «Қофия ва нақши он дар ғазалиёти Абдурраҳмони Ҷомӣ» номгузорӣ шуда ба масъалаҳои мавқеи ғазал дар эҷодиёти адиб, масъалаҳои сохти қофия, нақши қофия дар сохтори мундариҷавию жанрии он бахшида шудааст. Дар ин ҷо муаллиф барои таъйиди андешаҳои худ аз ғазалиёти шоир мисолҳои қонеъкунандаро бамаврид ва боваринок истифода карда тавонистааст, ки қобили қабуланд.

Боби сеюми диссертатсия «Радиф ва таҳаввули он дар ғазалиёти Абдурраҳмони Ҷомӣ» унвон дошта, дар он истифодаи радиф дар ғазалиёти шоир ва вижагиҳои он суҳан меравад. Аз муҳтавои ин боб бармеояд, ки таҳаввулоти навъӣ ва қорбурди радиф дар ғазалиёти Мавлоно Ҷомӣ хеле назаррас буда, аз ним зиёди ғазалиёти се девони Мавлоноро ғазалҳои бо радиф сурудашудаи ӯ ташкил медиҳанд.

Дар хулосаи рисола ба таври мушаххас натиҷаҳои асосии диссертатсия баррасӣ гардидааст.

Муҳаққиқ дар ҷараёни қор аз сарчашмаҳои зиёди адабӣ, феҳрастҳо ва осори таҳқиқотӣ истифода кардааст, ки номгӯи онҳо ба тартиби муайян дар рӯйхати адабиёти диссертатсия оварда шудааст.

Назар Бохруло вобаста ба мавзуи таҳқиқотӣ 4 мақолаи илмӣ таълиф намудааст, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и ФР ва КОА-и назди Президенти ҶТ ба нашр расидаанд.

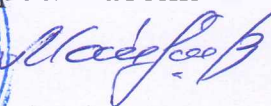
Диссертатсияи Назар Бохруло муталиа намуда, метавон бо боварӣ натиҷа гирифт, ки муаллиф соҳиби истеъдоди муҳаққиқист ва барои навиштану ҷамъбасти намудани корҳои дигари илмӣ омода мебошад. Ҳамин тавр, диссертатсияи Назар Бохруло дар мавзуи «Қофия ва радиф дар ғазалиёти Абдурраҳмони Ҷомӣ»-ро кори анҷомёфтаи идмии дорои аҳаммияти назарӣю амалие меҳисобам, ки дар сатҳи илмию таҳқиқотӣ таълиф шуда, онро барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филологӣ, аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ тавсия менамоем.

Номзоди илмҳои филология,
ходими пешбари илмии
шӯъбаи матншиносӣ, таҳқиқ
ва наشري мероси хаттии
Маркази мероси хаттии
назди Раёсати АМИТ

Муҳаммадиев А.

Имзои А. Муҳаммадиевро ро тасдиқ мекунам:
нозири калони кадрӣ Маркази мероси хаттии
назди Раёсати АМИТ

Майданов М.